

ידיעות המזכירות

הושם הדגש על השחיטה הרבה של פרות ראויות לגידול, שלדעת מוסר הסקירה נגרמה ע"י שני דברים: חוסר תקציב פיתוח להרחבת העדרים במשק הוותיק ופיגור מצד המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית ברכישת פרות מתאימות שהוצעו למכירה. מנהל משרד החקלאות מסר בהמשך הדיון שתקציב הפיתוח הוא מוגבל והוא מיועד אך ורק להוספת ערכים חקלאיים. העדר גדל באופן טבעי וע"י הקצבת סכומים לרכישת בקר היו עוברות פרות מבעלות אחת לשניה, אבל לא היתה מתווספת אף פרה אחת. באי-כוח הסוכנות טענו, שרכשו מספר ניכר של פרות לגידול, אולם בהרבה מקרים לא יכלו לעמוד בהתחרות בשוק החפשי. הם קבלו על כך שהמשקים לא היו מוכנים למכור למוסד המיישב במחירים נמוכים ממחירי השוק. באי-כוח ההתאחדות הטעימו שאת שורש הבעיה יש לראות במחיר החלב הירוד וחוסר הרנטביליות של הענף. גם תקציב הפיתוח לא יבטיח את שמירת העדר אם תמורת החלב לא תכסה את הוצאות הייצור. כן אין לדרוש מהמשק, כשענף הבקר גורם לו הפסדים כבדים, שימכור פרות במחיר שהוא למטה ממחיר השוק, כי הוא זקוק לכל הכנסה נוספת להקלת המצב. בסוף הישיבה הודיע מנהל משרד החקלאות שגם בשנת התקציב החדשה לא יופנו סכומים מתקציב הפיתוח לרכישת בקר, אלא לשיכוך לול מבנים ותוספת מיכון, המכוונים ליעול העבודה והורדת הוצאות הייצור.

נוקי-בצורת

כפגישה משותפת של המחלקות לבקר ולפלחה ובאי כוח האירגונים המקצועיים המקבילים נידונו הערכות נוקי הבצורת וסוכם על עריכת כינוסים אזוריים לעובדי המספוא והפלחה כדי למסור הוראות בקשר

ביום ה' 28.4.55 התקיימה ישיבת המזכירות, הדיון נפתח במסירת אינפורמציה ע"י הח' וגשל על הענינים הבאים:

אורחים מאלפא-לאוואל

אירחנו שני נציגים של „אלפא-לאוואל“, יצרני מכונות חליבה. האחד, איש מחלקת המסחר משוודיה, והשני מהמחלקה הטכנית בלונדון. קיימנו עם שניהם סיורים ודנו אתם בכל הענינים הנוגעים במיכון החליבה. חשיבות מיוחדת הננו מייחסים לביקורים שערך חי הברון עם הטכנאי האנגלי, בהם רכש ידיעות נוספות בפרטים רבים. בפגישות האלו קבענו גם סופית את יציאתו של חי לשוודיה ולאנגליה לשם השתלמות נוספת, והיא תצא לפועל בחודשי הקיץ הקרוב. הוצאות הסיור, על חשבון החברה.

במרכז האגודות להזרעה

נידונה שאלת החזקת פרים עד גיל המבחן בביתר האגודה ועל חשבונה — או השאלתם למשקים, חברי האגודה, לשימוש כפרי-עזר תמורת החזקתם. בדיון הראשון נחלקו הדעות ויהיה המשך לבירור שאלה זו.

בקורם הבוקרים המתחילים

בקורם שהתקיים בחודשים מרץ-אפריל השתתפו 60 חברים, ביניהם שש חברות. תכנית הלימודים קויימה במלואה ומתח הלימודים היה גבוה. רק בן מושב אחד היה בין כל משתתפי הקורס.

בישיבת הועדה המקצועית לבקר שליד משרד החקלאות — בהשתתפות מנהל המש"ר — נמסרו ע"י מנהל המחלקה סיכומי הענף לשנת תשי"ד, כפי שהתפרסמו אח"כ בחוברת אפריל 1955 של „השדה“. בצד ההישגים המקצועיים המסתמנים בסיכומים

לקציר תבואה וייבושה לשחת וכן בקשר להכנת גידולי קיץ לשחת ותחמיצים.

מוכירויות הארגונים המקצועיים

ביומת המרכז החקלאי זומנה פגישה של מוכירויות האירגונים המקצועיים עם ראשי המרכז המשותף להדרכה חקלאית של משרד החקלאות והמחלקה להתישבות של הסוכנות. במקום דיון על תכנית הדרכה אזורית בקיבוצים הצעירים שעמדה על הפרק, נמסר בצורה מקוטעת ע"י אנשי המרכז המשותף על יסודות השותפות של מרכז ההדרכה החדש ועל הדרך בה עומדים לבצע את ההדרכה בעתיד. לא היה במסירת הדברים משום שירטוט תכנית פעולה ולו בקווים כללים ביותר — אולם עובדה אחת היתה ברורה: בהתאם להחלטת המוסדות תקינים גם להבא הדרכה בשני צינורות נפרדים, מקבילים מבחינה גיאוגרפית, והמר כן המשותף יהווה „מוסד גג” אשר יתכנן, יכוון ויתאם אותה. באי כוח כל האירגונים — פרט לאגודת הנוקדים — הביעו את אכזבתם מהכיוון בו הולך המרכז החדש בצעדיו הראשונים וחיוו את דעתם שקיום שני מנגנונים מקבילים מביא בהכרח לבזבוז כוח אדם ואמצעי תחבורה וגורם ממילא לחוסר יעילות. כולם תבעו לבדוק מחדש את החלטת המוסדות.

הועדה להקצבת מזון מרכז

קבעה את תכנית האספקה לשנה הקרובה בהתחשב עם נזקי הבצורת וסיכמה את הכללים לחלוקת המזונות:

ליריעת החברים

במשך חודש יוני יתקיים קורס מטעם המרכז המשותף להדרכה, של המחלקה לבקר והמחלקה להתישבות (מדור היועצים) המכוון למדריכי שני המוסדות, המוקדש לשני נושאים ראשיים:

1. ארגון תכניות ההזנה; 2. גידול בקר לבשר. יש לנו אפשרויות לשתף בקורס זה מספר חברים מצומצם, בשני הנושאים או באחד מהם. המעוניינים יפנו למוכירות.

באופן כללי יישאר השיעור של 350 גרם לליטר חלב משווק וכן לתצרוכת החלב המוקצבת ליצרן ולגידול. משקים אשר נפגעו מהבצורת יקבלו תוספת 100 גרם לכל ליטר חלב כנ"ל, ומאה ק"ג תוספת שנתית לכל ראש גידול. רשימת המשקים תיקבע ע"י משרד החקלאות על יסוד הערכת הנזקים שסוכמו מטעם המחלקה לגידולי שדה ואיר-גון עובדי הפלחה.

משקים מעוטי-קרקע או מים אשר קיבלו גם בעבר תוספת 100 גרם מזון מרוכז לכל ליטר חלב יקבלו השנה תוספת חד-פעמית מעל ל-100 גרם שתהיה מחושבת לפי 20 גרם לליטר חלב משווק. תוספת זו באה להקל במידת-מה על הלחץ בשוק השחת ולרסן את האמרת מחירו. מחיר המזון הנוסף יהיה, כמו בעבר, 50 ל"י יותר גבוה מן המזון הכללי. הועדה הסכימה פה אחד להמליץ בפני משרד החקלאות ומשרד המסחר והתעשייה לעודד הכנת שחת מגידולי קיץ ע"י הבטחת 500 ק"ג גרגרים תמורת כל טונה שחת אשר תוצע למכירה.

לקראת שיתוף פעולה עם „אמב"ל"

בעקבות החלטת המועצה בישיבתה האחר-רונה נפגשו חברינו עם נציגי „אמב"ל", ואחרי שיחה כללית, בה הובעה הנכונות לשיתוף פעולה מצד שני הצדדים, הוחלט להביא עמדה זו לאישור סופי של מוכירויות שני המוסדות ולגשת להגשמת ההחלטה.

עם תום הדיון, בו השתתפו כל החברים סוכמו בין היתר ההחלטות הבאות:

1. המוכירות מאשרת את עמדת החברים

בשיחה עם נציגי אמב"ל ומטילה על הפעיר לים לגשת בהקדם למימוש שיתוף פעולה מכסימלי.

2. בהמשך הדיון בשאלת החזקת פרים למבחן העלו חברים השגות על דרכי העבור זה של מרכז האגודות והצורך בקיומו כמוסד נפרד וסוכם לזמן את כל הגורמים המעוניינים לבירור השאלה.
3. הוטל על הח' שמעון אופנהיימר להשתתף מטעם ה.מ.ב. בפגישות החודשיות של המדריכים בגידול בקר של הממשלה והסוכנות.
4. מחיר העגלות יישאר גם להבא צמוד למחיר של 400 ליטר חלב ואילו את מחיר העגלים הוחלט להעלות ולהצמיד ל-1000 ליטר חלב. לצרכי חישוב זה יש לקחת בחשבון מחיר ליטר חלב בהתאם להוצאות הייצור, שהן 300 פרוטה.

הגנו על המתבנים בפני דליקות:

הבצורת שלוקינו בה השנה מחייבת משנה זהירות והקפדה בכל הנוגע למניעת דליקות במתבנים ובגדישים.

עוד עוסקים ברוב המשקים באסיף השחת והובלה וכבר נתבשרנו על דליקה ראשונה שכייתה מתבן על 80 טון השחת שבו; למרבה הצער קרה הפעם המקרה במשק צעיר בעל מקורות אספקה מצומצמים מאוד, ואשר מחיר ההובלה של טונה שחת אליו מגיע לשתי עשרות לירות.

אמנם חשיבות רבה לביטוח המתבנים בחברת הביטוח, אבל התמורה הכספית, ואף המלאה, לא תפצה את הפרות על המחסור בשחת. ולכן יש לנקוט בכל האמצעים כדי ל"הגן" על השחת, ואלה הם האמצעים העיקריים:

א. בזמן מילוי המתבן, גרף ערב-ערב, עם גמר העבודה, את השחת המפוזרת מסביב ורכזה במקום אחד.

ב. את המתבן המלא גזור בגדר תייל במרחק של 4—5 מטר מסביב והשאר רק את הפתח להוצאת השחת מתוכו.

ג. התקן הידרנטים במרחקים הדרושים, וגם ליד הגדיש הזמני.

ד. קבע שלטי אזהרה, בכתב ובציור, בכביש הגישה למתבן וגם במקומות ציבוריים (לוח מודעות, יומן המשק, בשער הכניסה למשק וכו').

נוסף לכללים אלה דרושה עירנות רבה מצד העובדים ברפת, מהחצרן ומצד עובדי החינוך; עליהם להסביר לילדים תוך שיחה בכיתה או במסגרת אחרת את הסכנות והנזקים שבדליקות בחצר המשק. צריך לייעד מקומות קבועים להדלקת מדורות באזור רחוק מחצר המשק, הואיל ובהרבה מקומות נוהגים הילדים בעונה זו לקלות תפוחי-אדמה במדורות.

היזהרו והזהירו — ונשמרתם מנזקים!

לחברנו מנחם שגב

מוותיקי העובדים והמורים בענף הבקר

לקבלתו פרס צימרמן

ש פ ע ב ר כ ו ת

התאחדות מגדלי בקר בישראל

תוכן הענינים

1	על הפרק
2	"דגרי" 190, הפר המצטיין ב־1954
7	רשמים והרהורים
10	ענף הבקר בקב' יפתח
15	רעיית־פסים
17	תאומי־סיאם בבקר
19	ענף הבקר בכפר־יהושע
21	שער — לא שער?
22	מִישְׁתִּיה במרעה
24	בית־חליבה — עורפי או מפולש?
26	קל לנקות צינורות חלב ללא פירוק
27	הרפת במזרע בתשי"ד
31	הגנת בעלי־חיים בפני מחסור במינרלים
33	מפעולות הועדה האזורית בעמק הירדן
35	ייצוא הגבינה משווייץ
39	מן הנעשה בעדר גבים
40	מי עמד במבחן—הפרים או בעלי־העדרים
	"אציל"—הפר המכזיב מבית־שערים ובנותיו
42	בגירים
44	חמש שנים ליבוא הבקר האמריקאי לחולדה
46	ידיעות המזכירות